

‘KUR'AN'A GÖRE’ Mİ YOKSA ‘BİZE GÖRE’ Mİ KONUŞALIM?

Bazı insanlar kitabı yanlış yorumluyor, ayetleri tahrif ediyor ve kitapta olmayanı varmış gibi gösteriyor diye Kur'an'a sırtımızı dönemeyiz. Bilakis bunları tespit etmek için Kur'an'a daha çok müracaat etmeliyiz.

Kur'an dışı kaynakları referans alan [geleneksel dindeki] hatalı görüşler fark edildikçe Kur'an'a doğru var olan yönelim de artıyor. Ancak bu yönelim bazı çevrelerde hatalı Kur'an yorumlarını da gündeme getiriyor. Bazı hocalar bu hatalı yorumları delil göstererek dinle ilgili bilgilerin/hükümlerin "Kur'an'a göre" ifadesi ile değil de "bana göre" ifadesi ile sunulması gerektiğini savunuyor.

Bu hocalara göre Kur'an'ın bildirdiği hükmü beyan ederken bile "Kur'an'a göre" değil de "bana göre" ifadesini [kaydını] düşmemiz gerekiyor! Yoksa kendimizi Allah yerine koyar, Allah adına konuşmuşuz!

Kanaatimizce bu yanlış bir değerlendirmedir. Çünkü burada su-i misallerin emsal kabul edilme-

si sureti ile yapılan hatalı bir genelleme bulunmadır. Bunun yanlış olduğunu Kur'an'dan delillerle de izah edeceğiz. Ancak daha önce bu yanlışlığı farklı bir yöntemle göstermek istiyoruz. Bu amaçla her biri Kur'an ayeti olan bazı hükümleri [önerilen yöntemle uyarak] "bana göre" ifadesi ile nakledecek ve böylece ortaya çıkan iğreti durumu birlikte görmüş olacağız. İşte bazı örnekler;

Bana göre Allah'tan başka ilah yoktur (47/19).

Bana göre Muhammed Allah'ın elçisidir (3/144). Tüm insanlar gibi o da ölmüştür (39/30). Ve hesap günü bize de kendisine de ne yapılacağını bilememektedir (46/9).

Bana göre ölümden sonra yeniden diriliş vardır (36/51;39/68)

Bana göre cennet-cehennem vardır ve salih amel işleyen mü'minler cennete (2/82), kafirler cehenneme gidecek (3/12).

Bana göre kasden bir mü'mini öldürenin cezası cehennemdir (4/93)

Bana göre Allah şirk haricindeki bütün günahları affedebilir ama şirk içinde ölenleri (şirki) affetmez (4/116).

Bu örnekler çoğaltılabilir. Görüldüğü üzere hepsi Kur'an ayeti olan bu hükümler "Bana göre..." ifadesi ile nakledilince kulakları tırmalayan (iğreti duran) bir durum ortaya çıkıyor. Neden? Çünkü apaçık olan bu ayetler "bana göre" ifadesi ile nakledilince sanki Kur'an'ın hükümleri değil de benim bir yorumummuş gibi algılanıyor da ondan. Veya ayetler bunu net bir şekilde söyleyemiyor [ifade edemiyor] da ancak ben yorumladığımda bu şekilde anlaşılır hale geliyor, onları ben açıklığa kavuşturuyorum sanılıyor. Ama vakıanın böyle olmadığı açıktır. Bu durum Kur'an'daki tüm ayetler için geçerli olan bir husustur. "Kur'an'daki bazı ayetler açıktır ve "Kur'an'a göre" ifadesi ile nakledilebilir ama ayetler açık olmadığından "bana göre" ifadesi

ile nakledilmelidir" denemez.

Ayetler bu şekilde takdim edildiği takdirde ilahî hükümler muhatabın algısında itiraz edilebilir beşerî yorumlara dönüşmüş olur. Dahası tümüyle "Kitap"a dayalı olan (öyle olması gereken) din, Kitaptan koparılarak, Kitap dışı alana [beşerî yorum alanına] taşınmış olur. Aslında geçmişte ve günümüzde yapılan da genellikle budur. Bu kabul edilemez.

Allah'ın ayetleri "bana göre" ifadesi ile nakledilirse, din/İslam, "bana göre" şekillenen bir konuma düşürülmüş olur. Nitekim düşürülmüştür de.

Bizzat Allah tarafından tafsil edilmiş bulunan muhkem ayetler (Allah'ın hükümleri)¹ terk edilmiş, din, "bana göre", "ona göre", "mezhep imamına göre", "falancaya göre" şeklinde başlayan beşerî yorumlarla parçalara [firkalara] bölünmüştür.² Bu bölünmenin sebebi Kur'an'a göre konuşmak değil, "ona göre/bana göre" konuşmaktır.

Bu noktada şu soru sorulabilir (soruluyor da); Ya ayetler yanlış yorumlanarak naklediliyor veya ayette söylenmeyen bir şey söyleniyorsa ne olacak? Bu durumda insanlar kendi görüşlerini Allah öyle buyuruyormuş gibi takdim etmiş olmazlar mı?

Evet olurlar. Oluyorlar da. İnsanlar ayetleri yanlış yorumlayabilir, ayetleri/kelimeleri tahrif edebilir ve hatta kitapta yazmayan şeyleri kitapta yazıyormuş gibi nakledebilirler. Bu geçmişte de böyle oldu günümüzde de böyle oluyor. Bunlar Kur'an ile sabittir. Ama bazı insanlar bunu böyle yapıyor veya böyle yapacak diye Kur'an'ı terk mi edelim? Kur'an'a göre değil de kendimize göre mi konuşalım?

1 Hud 11/1-3

2 Al-i İmran, 3/103; En2m, 6/159; Rum, 30/32

Her Müslüman tabii ki Kur'an'a göre konuşacak. Bunun aksi düşünülemez. Bu ilkesu-i misaller emsal gösterilerek çiğnenemez. Ama Kur'an'a göre konuşurken de Kur'an'ın vazettiği ilkelerle konuşulacak. Bu ilkeler de terk edilemez.

Ayrıca Kur'an zaten bu durumlara düşülmesin diye tembihlerde bulunan ve/veya bu durumlara düşülmesi halinde ne yapılması gerektiğini bildiren [bu soruyu cevaplayan] bir kitaptır. Buna göre Kur'an; ayetleri tahrif eden insanlara [ehli kitaba] "siz ayetleri/kitabı tahrif ediyorsunuz, bırakın onu" dememiş, bilakis içinde Allah'ın hükümleri bulunan Kitaba tabi olun, ona uyun" demiştir. Yani onları kitaptan uzaklaştırmamış bilakis onları kitaba davet etmiştir; kitaba uymalarını istemiştir. İşte ilgili ayetler;

"Şimdi bunların size inanıp güvenmelerini mi bekliyorsunuz? İçlerinden birtakımı Allah'ın sözünü dinler, akıllarına da yatar sonra da onu tahrif ederler. Ve bunu bile bile yaparlar." (Bakara 2/75).

"Kimi Yahudiler kelimeleri konuldukları yerlerden saptırarak tahrif ederler..." (Nisa 4/46)

"Sözlerinden caydıkları için onları lânetledik (dışladık) ve kalplerini katılaştırdık. Onlar kelimelerin yerlerini değiştirerek tahrif ederler. Kendilerine öğretilen ahkâmın (Tevrat'ın) önemli bir bölümünü de unuttular. İçlerinden pek azı hariç onlardan da-ima bir hainlik görürsün. Sen yine de onları affet ve aldırış etme. Şüphesiz Allah iyilik edenleri sever." (Mâide 5/13)

"Ey Elçi, içten güvenmedikleri halde ağızları ile "İnanıp güvendik!" diyenlerin ve Yahudilerin, ayetlerin üstünü örtmede yarışması seni üzmesin. Onlar yalan için kulak kesilir, sana gelmeyen bir topluluk için dinler, kelimelerin anlamlarını yerlerinden kaydırarak tahrif ederler. "Size şu verilirse alın, verilmezse almayın" derler. Allah, kimi bozguna uğratmak isterse sen onun için Allah'tan bir yardım alamazsın. Onlar, Allah'ın kalplerini temizlemek istemediği kimselerdir. Onların payına düşen dünyada rezil olmak, ahirette de şiddetli bir azaba çarpılmaktır." (Maide 5/41)

"Onlardan bir takımı Kitaptan okur gibi dillerini

eğip bükerek ki Kitap'tan sanasınız. Ama Kitaptan değildir. "O Allah katındandır." derler ama Allah katından da değildir. Allah'a karşı bile bile yalan söylerler." (Al-i İmran, 3/78)

Görüldüğü üzere bu ayetler Kitabın Yahudiler (Ehli Kitap) tarafından tahrif edildiğini [kelimelerin yerlerini/anlamlarını değiştirdiklerini] ve hatta bazılarının kitapta olmayan hükümleri "Bu Allah katındandır" diyerek kitapta varmış gibi sunduklarını bildiriyor. Peki Allah ne diyor onlara? "Siz kitabı tahrif ediyorsunuz, bırakın onu" mu diyor yoksa bu yaptıklarına rağmen "sarılın Kitaba" mı [diyor]? İşte ilgili ayetler;

"Ellerinde Tevrat ve içinde de Allah'ın hükmü varken nasıl oluyor da seni hakem yapıyor sonra da yüz çeviriyorlar? Bunlar inanıp güvenmiş kimseler değillerdir." (Maide 5/43)

"İçinde hidayet ve nur olan Tevratı biz indirdik. Allah'a teslim olmuş nebîler Yahudiler arasında onunla hükmederlerdi. Rabbanîler ve bilginler de kendilerinden Allah'ın kitabını korumaları istendiği için onunla hükmederler ve ona şahit olurlardı. Siz insanlardan korkmayın; benden korkun. Ayetlerimi geçici bir bedelle değiştirmeyin. Allah'ın indirdiği hükümlerle hükmetmeyinler, kâfir olanlardır." (Maide 5/44).

"(De ki): Her şeyi açıklayan (mufassal) bir Kitabı indirdiği halde Allah'tan başka bir hakem mi arayacağım?" (Enam 6/114).

Demek ki Allah Teala kitabı tahrif eden ehli kitaba bile [ki onların bir bölümü bu tahrifi bile bile yapıyordu]³ "siz bu kitabı anlayamıyorsunuz, tahrif ediyorsunuz, o halde terk edin onu" dememiş, tam tersine "ona uyun, hakeminiz kitap olsun" demiştir.

Benzer şekilde İncil sahiplerine de aynı şekilde emretmiştir,

3 Al-i İmran, 3/78

“İncil sahipleri Allah'ın onda indirdikleriyle hükmetsinler. Kim Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse, işte onlar, fasıkların ta kendileridir.” (Maide 5/47)

Görüldüğü üzere Kur'an her halükârda “Kitaba uyun” diyor [ona buna değil Kitaba]. Ve bunu tüm insanları/müminleri muhatap alarak direkt olarak bize de emrediyor;

“Rabbinizden size indirilene uyun. Allah'ın dunundaki velilere uymayın. Ne kadar da az öğüt alıyorsunuz!” (Araf 7/3)

O halde bazı insanlar kitabı yanlış yorumluyor, ayetleri tahrif ediyor ve kitapta olmayanı varmış gibi gösteriyor diye Kur'an'a sırtımızı dönmeyiz. Bilakis bunları tespit etmek için Kur'an'a daha çok müracaat etmeliyiz. Bunları yok etmenin yolu Allah'ın ayetlerini “bana göre” ifadesi ile nakletmek değil Kur'an'ın vazettiği usulleri tatbik ederek okumaktır. Allah tarafından tafsil edilen [mufassal] ayetleri bir araya getirmek ve Allah'ın kitabındaki hükümleri olduğu gibi nakletmektir. Eğer bunlar yapılırken bir hata/yanılma söz konusu olmuş ise [ki mümkündür] bu hatalar da ancak

Kitapla giderilebilir. Bunun başka bir yolu yoktur. Ayrıca nakledilen her ayet zaten [zımnen] “ben bu ayeti böyle anlıyorum” önermesini de içerir. Bunun için “bana göre” ifadesini özel olarak ifade etmeye gerek yoktur. Bu ifade eklendiği takdirde zımnen var olan bu durum daha farklı bir boyuta evrilmekte ve ilahî hükümler beşerî yorum alanına taşınmış olmaktadır. Bu da Kur'an hükümlerini tartışılabilir [itiraz edilebilir] konuma düşürmektedir. Bu durum Kur'an'ın/dinin tümüyle yorum alanı olarak anlaşılmasına neden olur. Kur'an'ın/dinin elbette ki serbest bıraktığı bir yorum alanı vardır ama bunun sınırlarını belirleyen de Kur'an olmalıdır.

Her Müslüman tabii ki Kur'an'a göre konuşacak. Bunun aksi düşünülemez. Bu ilke su-i misaller emsal gösterilerek çiğnenemez. Ama Kur'an'a göre konuşurken de Kur'an'ın vazettiği ilkelerle konuşulacak. Bu ilkeler de terk edilemez. Yapılması gereken budur. Dolayısıyla Allah'ın hükümlerini anlamak ve tatbik etmek için de “Kur'an'a göre konuşuyorum” dediği halde Kur'an'a göre konuşmayanları tespit etmek için de yapılması gereken [bana göre demek değil] “Kur'an'a göre konuşmaktır.”